

عنوان مقاله:

جایگاه و کارکرد عقل در فقه اسلام و حقوق بین الملل

محل انتشار:

کنگره علمی پژوهشی فقه، حقوق، روانشناسی، علوم تربیتی و رفتاری (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

صادق بشیره - دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق بین الملل دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری

ساوالان محمدزاده - دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق بین الملل دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری

خلاصه مقاله:

عقل به عنوان یکی از بارزترین ویژگیهای منفصل کننده انسان از حیوان، همواره در حیات او از جایگاه و کاربرد ویژه ای برخوردار بوده و به تبع همین اهمیت بحثهای فراوانی را پیرامون خود ایجاد کرده است. آیین اسلام به عنوان شریعتی عقلانی دائما در آیات کتاب الهی و روایات به دست آمده از معصومین، بر اندیشه و خردورزی تاکید داشته و این تاکید تا آنجا پیش رفته که عقل به عنوان یکی از منابع استنباط احکام شرعی معرفی و مدنظر قرار داده شده است. با این وجود همه مسلمانان در نوع استفاده از عقل اتفاق نظر ندارند. گاه برخی منکر استفاده از عقل بوده اند. برخی دیگر دایره این استفاده را محدود نموده و در مقابل عده دیگری به چنین انکار و حدودی قائل نیستند و بی محابا عقل بشری را در استنباط احکام الهی دخیل کرده اند. مشابه همین نزاع با طرح مباحث مربوط به مکتب حقوق طبیعی و اختلافات آن با نظریات اندیشمندان مکتب پوزیتیویسم حقوقی در میان حقوقدانان مطرح است و میتوان با رجوع به اندیشه های این مکاتب و سپس با نگاهی به منابع حقوق بین الملل جایگاه و کارکرد عقل در حقوق بین الملل را نیز دریافت. مقاله حاضر با اتخاذ روش تحلیلی-تطبیقی و با استفاده از منابع کتابخانه ای ضمن بررسی مختصر این اختلاف در نظام فقهی اسلام و حقوق بین الملل در نهایت جایگاه و کارکرد عقل را در آن دو به طور تطبیقی مورد بحث و مذاقه قرار داده و در نتیجه نشان خواهد داد که عقل چه در اسلام و چه در حقوق بین الملل تا چه اندازه از جایگاه و کارکرد اصلی خود فاصله گرفته است.

کلمات کلیدی:

عقل، فقه اسلام، حقوق بین الملل، حقوق طبیعی، پوزیتیویسم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1241647>

